

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **M. D.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 12 lutego 2026 r.,
wniosku o wyłączenie SSN Antoniego Bojańczyka od udziału w rozpoznaniu
wniosku o wyłączenie SSN Małgorzaty Bednarek, SSN Jacka Greli, SSN Pawła
Kołodziejewskiego, SSN Adama Redzika, SSN Marka Dobrowolskiego od udziału w
rozpoznaniu sprawy III KB 173/25,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć SSN Antoniego Bojańczyka od udziału w
rozpoznaniu wniosku o wyłączenie SSN Jacka Greli, SSN
Małgorzaty Bednarek, SSN Pawła Kołodziejewskiego, SSN Adama
Redzika, SSN Marka Dobrowolskiego od udziału w rozpoznaniu
sprawy III KB 173/25.**

UZASADNIENIE

W sprawie M. D. , przed Sądem Najwyższym zawisła sprawa w przedmiocie
wniosku o ponowne zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności
przez SSA M.F., zarejestrowana pod sygn. akt III KB 173/25.

Do rozpoznania tej sprawy został wylosowany następujący skład orzekający: SSN Jacek Grela (przewodniczący), SSN Małgorzata Bednarek (sprawozdawca), SSN Paweł Kołodziejski, SSN Adam Redzik, SSN Marek Dobrowolski.

Pismem z dnia 31 grudnia 2025 r. M. D. złożył wniosek o wyłączenie SSN Jacka Greli, SSN Małgorzaty Bednarek, SSN Pawła Kołodziejskiego, SSN Adama Redzika, SSN Marka Dobrowolskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy III KB 173/25. Następnie, powołując się na fakt utrudniania mu uzyskania informacji, kto został wyznaczony do rozpoznania jego wniosku o wyłączenie, M. D. złożył kolejny wniosek o wyłączenie 62 imiennie wskazanych sędziów Sądu Najwyższego, innych niż objęci pierwotnym wnioskiem. Wnioski te zostały przydzielone do rozpoznania SSN Pawłowi Kołodziejskiemu (k. 38), chociaż sędzia ten został objęty pierwotnym wnioskiem M. D. o wyłączenie sędziego. Następnie zarządzeniem z dnia 22 stycznia 2026 r. nakazano zakreślenie tej sprawy jako załatwionej w inny sposób, albowiem SSN Paweł Kołodziejski jest wyłączony w mocy prawa od rozpoznania tego wniosku (odręczne zarządzenie na karcie 43). M. D. złożył kolejne pismo (k. 43), w którym stwierdził, że wobec utrudniania mu uzyskania informacji kto został wskazany do rozpoznania jego wniosku, wnosi o wyłączenie od rozpoznania sprawy 67 sędziów SN, w tym SSN Antoniego Bojańczyka. To pismo zostało zarejestrowane pod sygnaturą KRI 1442 i sprawa ta została przydzielona SSN Antoniemu Bojańczykowi. Kolejne pismo M. D. zostało potraktowane jako wniosek o wyłączenie SSN Antoniego Bojańczyka, zarejestrowany pod sygnaturą KRI 1484. Jednocześnie na karcie 47 widnieje zarządzenie (pismo odręczne, z dnia 23 stycznia 2026 r.), z którego punktu I wynika, że nie należy wykonywać zarządzenia z dnia 22 stycznia 2026 r. Wobec powyższego ostatecznie należy uznać, że przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest wniosek o wyłączenie SSN Antoniego Bojańczyka od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN Jacka Greli, SSN Małgorzaty Bednarek, SSN Pawła Kołodziejskiego, SSN Adama Redzika, SSN Marka Dobrowolskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy III KB 173/25. Jest bowiem oczywiste, że wniosek o wyłączenie sędziego może dotyczyć tylko sędziów wyznaczonych do rozpoznania sprawy a nie innych sędziów, którzy potencjalnie mogą w przyszłości być wyznaczeni do orzekania w tej sprawie.

W uzasadnieniu wniosku M. D. podał, że dotyczy on osób powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3; dalej: ustawa nowelizująca KRS), a orzekanie przez takie osoby prowadzi do kwalifikowanych wad orzeczenia, w tym nienależytej obsady sądu z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego i trybunałów międzynarodowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się zasadny, dlatego też należało wyłączyć SSN Antoniego Bojańczyka od udziału w rozpoznaniu wniosku o wyłączenie SSN Jacka Greli, SSN Małgorzaty Bednarek, SSN Pawła Kołodziejewskiego, SSN Adama Redzika, SSN Marka Dobrowolskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy III KB 173/25.

Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r., I KZP 22/22 (OSNK 2023, z. 8, poz. 37), której nadano moc zasady prawnej, pojęcie „sprawy”, o jakim mowa w art. 40 i 41 § 1 k.p.k., odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu, jak również postępowań incydentalnych, w tym takich, które mają miejsce w ramach sprawy głównej. Dlatego też możliwe jest rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego w zaistniałej w tej sprawie konfiguracji procesowej.

Wniosek należało uwzględnić z uwagi na konieczność zapewnienia M. D. dostępu do niezależnego i bezstronnego sądu, ustanowionego ustawą. Postępowanie zawisłe przed Sądem Najwyższym pod sygnaturą III KB 173/25 zostało zainicjowane przez sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, który nie pogodził się z faktem wyłączenia go od rozpoznania sprawy w przedmiocie wniosku M. D. o wznowienie postępowania karnego (postanowienie o wyłączeniu tego sędziego zostało wydane dnia 6 listopada 2025 r., sygn. Akt II Ako 143/25). Nie ma zatem wątpliwości, że skazany M. D. ma prawo do tego, aby doszło do ukształtowania prawidłowego, w pełni bezstronnego i niezależnego składu Sądu Najwyższego, który miałby rozpoznać sprawę III KB 173/25. W rezultacie M. D. ma także prawo do tego, aby jego wniosek o wyłączenie sędziów wyznaczonych do

rozpoznania sprawy III KB 173/25, rozpoznał sąd niezależny, niezawisły i należycie obsadzony.

Sąd Najwyższy, na podstawie art. 87 § 1 ustawy o SN, pozostaje związany uchwałą połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), gdzie stwierdzono, że: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3)”. Cytowana uchwała ma moc zasady prawnej, co oznacza, że jest nią związany każdy skład Sądu Najwyższego. Wynikającego z uchwały połączonych Izb stanu rzeczy nie zmieniło orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. (sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61; Dz. U. 2020, poz. 376). Argumenty na rzecz tej tezy zostały obszernie zreferowane m.in.: w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 23 listopada 2022 r. I KO 79/21 i I KO 80/21; z dnia 18 stycznia 2023 r., IV KZ 59/21; z dnia 6 lipca 2023 r., IV KO 14/23; czy w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2023 r., V KK 17/23, a Sąd Najwyższy orzekający w tej sprawie je podziela.

Stanowisko zawarte w uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego zostało następnie potwierdzone w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22). Jest ono także konsekwentnie aprobowane w kolejnych orzeczeniach (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, z. 10, poz. 95; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 19 stycznia 2023 r., I KK 240/22; z dnia 14 stycznia 2025 r., III KK 436/24; z dnia 15 stycznia 2025 r., I KO 127/24; z dnia 17 stycznia 2025 r., IV KK 458/24; wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 lutego 2024 r., II KK 627/23; z dnia 18 grudnia 2024 r., II KO 84/24; z dnia 16 stycznia 2025 r., II KK 322/24; z dnia 17 grudnia 2025 r., I KK 359/25; z dnia 7 stycznia 2026 r., II KK 433/25).

Ponadto, zgodnie z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego

ustawą”, udział w procesie powoływania sędziów Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w ww. trybie (w efekcie czego organ ten nie był niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że sąd z udziałem tak powołanego sędziego nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC (pkt 284 – szerzej w tym zakresie m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; stanowisko potwierdzone także w wyroku ETPC z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyroku ETPC z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20 oraz wyroku pilotażowym ETPC z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21).

SSN Antoni Bojańczyk został powołany na urząd Sędziego SN w wadliwej procedurze, na skutek rekomendacji wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa. Toteż Sąd Najwyższy orzekający z jego udziałem byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Dodatkowo, orzekając w tej sprawie w zaprezentowanym powyżej układzie faktycznym (czyli rozpoznając wniosek o wyłączenie pięciu sędziów wyznaczonych do rozpoznania sprawy III KB 173/25) Sąd Najwyższy z udziałem SSN Antoniego Bojańczyka naruszyłby zakaz *nemo iudex in causa sua*, skoro argumenty podniesione przez M. D. na rzecz wyłączenia wskazanej piątki sędziów odnoszą się w takim samym stopniu do SSN Antoniego Bojańczyka.

Podsumowując, w celu zagwarantowania M. D. prawa dostępu do sądu niezależnego, bezstronnego, ustanowionego ustawą w rozumieniu konstytucyjnym i konwencyjnym, należało wyłączyć SSN Antoniego Bojańczyka od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN Jacka Greli, SSN Małgorzaty Bednarek, SSN Pawła Kołodziejskiego, SSN Adama Redzika, SSN Marka Dobrowolskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy III KB 173/25.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[a.]